

ДОБРУДЖА

ОРГАНЪ НА СЪЮЗА НА ПРОСВѢТНО-БЛАГОТВОРИТЕЛНИТЕ ДРУЖЕСТВА «ДОБРУДЖА» ВЪ БЪЛГАРИЯ

Адресъ:
г. Добруджа,
ул. «Клементина» 13.
Годишен абонаментъ:
За членове 60 лв.
За нечленове 100 лв.
Обявления
по споразумение
Брой 2 лв.

Редакторъ: М. Бончевъ

„Идете си въ България!“

Когато Ромъния получи като армация Южна Добруджа зазари, въ нея едно население, което отдавна беше собственик на несметни богатства, натрупани съ трудъ и мъка от дъди и прадеди. Коренитъ на неговото икономическо благосъстояние бяха преплетени толкова дълбоко въ черноземта, че не беше лесно съ обыкновенни средства да се откриятъ тѣхъ изъ гърдите на майката земя.

Практикуванитъ въ първо време терористически средства за изгонването на това население изъ Добруджа се видяха нецелесъобразни — съ тѣхъ се стяха вътрое и можеха да се пожена въ бури, пъкъ и цивилизованият външен святъ можеше да възроптае срещу тая система.

Тогавъ ромънитъ се сътиха за единъ методъ, който, бидейки за тѣхъ патристиченъ и хуманитаренъ, а за външия святъ — лояленъ, можеше да постигне поставената и провеждана съ грижа целъ: — премахването изъ Добруджа на еомо население, което съ присъствието си напомняше и щеше да напомня на външия времена за една пламнешка кражба, извършена отъ Ромъния.

И тъй, да бъдатъ доведени въ Добруджа всички македонци отъ ромънско потекло, разпръснати изъ гънкитъ на чужди земи, се явяваше една благодатна за Ромъния идея, — отъ една страна тя, най-послъ като квака щеше да прибере похъ крилата си разпръснатитъ по чужди джорове свои пилци, а отъ друга — щеше да намери отъ Добруджа хиляди български семейства.

По-нататкъ ние знаемъ всичко: — претъркани морски параходи разтовариха по ромънскитъ пристанища мравучици отъ цинцари, които, по предварително обещанъ плакъ, на ешалони биваха разпращани по българскитъ села, имайки право сами да се настаняватъ както намърятъ за добре.

И много и много знаемъ още: — тия скакалци обсебиха българскитъ къщи, ниви, ливади, градини и добитъкъ. Ония, които освенъ просешката торба и овчарската геган нищо друго не познаваха, станаха стопани на обширни сараи, а господаритъ имъ поискаха да превърнатъ на ратаи.

И по-нататкъ какво не стана — изкуствено създадени афери, нападения на банди, масови избивания — цѣло мракобесие, съ една речъ.

Коравиятъ гръбнакъ на българина не се пръкна, обаче, Гордиятъ му духъ не се сломи.

Селякътъ остана въ Добруджѣ, ако и върху едно само къшечце отъ обширната си земя.

Селякътъ страда и мълчи, мълчи и страда!

Но седи!
Седи гордо върху своя чернозем!
Е, тогава?

Който е запознатъ съ живота въ Добруджа отъ последно време, той знае, че за селяка сж настъпили дни на нови изпитания.

Цинцаритъ иматъ нови инструкции и тѣ не сж други, освенъ такива, които ще донесатъ нови бедн за земята ни.

Отъ няколко месеци насамъ въ цѣла Добруджа специално нагласени сюриси отъ цинцари се вътрятъ де-нонощно по пѣтица и кръстопѣтица, по села и махли, и отправятъ къмъ нашитъ братя заплашителни покани:

— Идете си въ България, махнете се отъ тука! Иначе...

„Идете си въ България, махнете се отъ тука, иначе...“ — е нова програма, нова механика въ системата за обезбългаряването на Добруджа. Това „иначе“ значи нови изтрѣбления, нови кърви!

Сѣбитията въ Ромъния и малцинствата

Въ Ромъния се развиватъ сѣбития, послѣдствията отъ които сигурно ще укажатъ известно влияние и задъ границитъ на кралството. Това, види се, разбиратъ и самитъ царинисти, щомъ сж счели за нужно да заявятъ още въ първия пасажъ на резолюцията си, взета отъ събора въ Алба Юлия, че единството на ромънския народъ трѣбва да остане вѣчно и че ромънскиятъ народъ е готовъ да брани това единство до последна капка кръвъ.

Голѣмото значение, обаче, на това, което сега става въ Ромъния, не се крие въ манифестацията противъ „външнитъ неприятели“, а въ стопанскитъ и политически промѣни, които дадоха сила и смѣлостъ на национал-царинистката партия да обяви днешното правителство на кралството за „неприятелъ на народа“ и да заплашва, че формата на монархическия режимъ „зависа отъ схващанията на народа“.

Какво собствено става въ Ромъния?

Въ Алба Юлия се събиратъ на конгресъ няколко стотинъ хиляди души, които се заклеватъ „съ всички средства“ и безъ огледъ на жертвитъ, да свалятъ правителството на Братияну. Конгресътъ взема една резолюция, която по форма и съдържание е единъ ултиматумъ къмъ регентството. Едновременно съ това принцъ Каролъ Ромънски, който пребивава въ Англия, отправя позивъ къмъ ромънския народъ и търси аероплани, които да го отведатъ въ Ромъния.

Дали връзката между сѣбитията въ Алба Юлия и действията на принца е предварително уговорена, това още не е ясно, но че такава връзка съществува — едва ли може да има съмнение. А при положението, че на регентството ултима-

тивно е предложено да повѣри властта на г. Маниу — логически борбата между цариниститъ и правителството, въ случай на неотстъпчивостъ на регентския съветъ, ще излезе изъ рамкитъ на законността и легалността.

Това, разбира се, не значи още гражданска война, но има саботажътъ срещу управлението, моралниятъ и икономически смутъ не сж по-лоши и отъ гражданската война? А таквъ именно смисълъ има заявлението, че правителството на Братияну нѣма право да говори отъ името на нацията, нито пъкъ „да поема нови ангажменти отъ нейното име и да сключва заеми“.

Причинитъ, за да се докаратъ работитъ до това положение, се криятъ въ факта, че въ Ромъния се извърши една стопанска еволюция, по-нататъшното развитие на която при съществуващото олигархическо управление, е невъзможно. Отъ тукъ идватъ всички политически конфликти, включително и конфликта за наследството на престола. Еволюцията се извърши бързо, понеже Ромъния нагъта земи съ население, живѣло при съвсемъ други порядки и свободно стопанско състезание. А пъкъ както и цариниститъ признаватъ въ своята резолюция, въ новитъ области е въведенъ „единъ колонналенъ режимъ“, който заплашва единството на нацията.

Значи ли това, че цариниститъ искатъ да се промѣни тоя режимъ, или за свои политически цели се опитватъ да привлечатъ населението отъ „новитъ области“, както съборътъ днешното правителство?

Ще видимъ.

Въ всѣки случай, тѣхното признание има голѣмо значение за насъ.

М. Бончевъ

Безъ срамъ!

Букурещкиятъ в. „Универсулъ“ беше изпратилъ свой кореспондентъ да обходи пострадалитъ отъ земетресението области въ Южна България. На връщане той е взелъ интервю отъ Ромънския пълномощенъ министъръ въ София, който по нѣкои въпроси, които засѣгатъ Добруджа, се е произнесълъ така:

„Отношенията между Ромъния и България сж много задоволителни, тъй като въ последно време не се е появило никакво разногласие между двѣтъ държави. Останаха нѣко по-стари въпроси, чието разрешение е на пътъ.“

Въ редицата на тѣзи въпроси първо мѣсто заема въпроса за сѣквестра върху имотитъ на българскитъ подданици въ Ромъния, за гарантиране изплащане дълга на България отъ войната. По този въпросъ преди три месеца се направи единъ широкъ жегъ, благодарение на който е премахната главната прѣчка отъ пътя къмъ сключване на договора, редактиранъ още преди три години. Въ това време ромънското правителство поиска нѣкои минимални измѣнения на стария договоръ. Обаче българското правителство не се е произнесло още върху измѣненията и договорътъ не може да бѣде довършенъ, макаръ, че съ голѣмата отстъпка бѣше се вече дошло до привършване. Веднага щомъ българското правителство се произнесе, нѣщо което сигурно не ще закъсне, спогодбата ще бѣде сключена.

Вториятъ въпросъ е за Добруджанскитъ възвѣния, които бѣха предметъ на дълги разисквания между двѣтъ правителства. Вѣрвамъ, че и този въпросъ е добре рѣководенъ и че се приближаваме до пълна спогодба. Въ всѣки случай,

Ние обръщаме вниманието на свѣта върху новия шумъ срещу българщината въ Добруджа и вдигаме отговорността, която евентуално може да бѣде приписана на добруджанското население.

А.

Добруджа се обезбългарява

Добъртъ българинъ отъ вътрешността на Добруджа ми разказа следното:

— Бавно, безшумно за насъ въ България, но крѣвно болезнено за насъ тамъ, става обезбългаряването на Добруджа. Всѣки денъ принажатъ колонизатори цинцари и селяни отъ вътрешността на Ромъния и като сѣщински скакалци опустошаватъ всичко по пътя до настаняването имъ. Нѣщо повече — тѣ сж кърлежи, паразити, които немилостиво се вливатъ въ тѣлото на работливия българинъ. Израстали въ усойтъ на Пиндъ, научени на мързель и грабежъ, тѣ днесъ ставатъ „носители на ромънската култура“. Господари на хубавитъ ни села сега сж тия мародери. Въ село Попина и Антимово се настаняха повече отъ 200 семейства. Въ първитъ дни принудено бѣха кротки. Задоволяваха се съ помалки помѣщения. Но следъ една седмица, когато замирисаха хубавата плячка: добруджанския хлѣбъ, пѣлнитъ хамбари и хубавата покѣщница, завзеа ни и останалитъ помѣщения. Българскитъ семейства сж изпѣдени отъ собственитъ имъ жилища, изградени съ толкова крѣпавъ потъ. И единственитъ останали подслони — пѣлнитъ — и тѣ сега ни се отнематъ. Улеснения за нашето изселване се правятъ най-голѣми. И ако това не става доброволно, служжатъ си съ най-разнообразни жестоки начини. Следъ залѣзъ на слънцето, всѣки е длъженъ да се прибере въ къщи, иначе ще бѣде обвиненъ въ очакване на комити. Паленето на хамби и свѣщи е забранено. И тамъ където се види свѣтлина, съ изстрели се заставятъ стопанитъ да я огасятъ. Съ трепетъ и страхъ очакваме братко, всѣки Божи денъ. Пишете за тѣлото ни и по често помислювайте и за насъ.

Русе, май

Съобщава: Н. Радевъ

Имало, значн, ромъни съ куражъ!

Въ това изрѣчно ни увѣрява в. „Добруджа Жуна“, който, като ни разказва следната ужасна история, посочва като рѣдкъ екземпляръ единъ жандармерийски шефъ, който, като рѣдко изключение, ималъ куражъ! Ето:

„Въ селото Гюлеркѣой, силистренски окръгъ, се откриха нови ятаи на разбойници. Презъ нощта на 23 априлъ, неуморния Тома Ионъ, шефъ на жандармерийския постъ на тази община, при друженъ отъ двама младини и единъ часовой въ 2 часа презъ нощта се заинтересувалъ отъ жилището на селянина Георги Златевъ, нареченъ и Пошоу, тъй като това жилище имъ се сторило съмнително. Брата на този жителъ Иванъ Златевъ, дезертьоръ отъ ромънската армия, осъденъ задочно на 10 г. затворъ, допелъ и вечерялъ презъ нощта съ своитъ близки по случай празника Гергьонденъ. Шефътъ на жандармерийския постъ, който ни дава живъ примѣръ за героизмъ и куражъ, влѣзълъ въ къщата и заповѣдалъ да се запали лампата. Отъ съседната стая бандита Иванъ Златевъ стрелялъ върху шефа, който отговорилъ съ стрѣла и се отеглил. Бандитътъ хвърлил и една бомба, която експлодирала на прага на вратата, обаче успѣлъ да излѣзе отъ къщи и побѣгналъ къмъ гората засѣдно съ братъ си. Преследвани отъ жандармитъ тѣ избѣгали, обаче при бѣгството оставили една бомба и една пушка. Жертви нѣмало, обаче се вѣрва, че бандитътъ е раненъ. Взети сж строги мѣрки за залавянето на бандититъ, за които се знае, че не ще се предадатъ освенъ мъртви.“

Б. Р. Мислимъ, че е рисковано за този шефъ съ куражъ, ако на срѣна му излѣзатъ комититъ живи...

Ураганъ отвѣдъ Дунави

Развихлятъ се въ България опустошителенъ ураганъ и засегналъ съ крайчеца си Ромъния.

Букурещката агенция „Радоръ“ съобщава: На 1 май въ гр. Клужъ се появи силенъ ураганъ, който изненада населението, намиращо се извънъ града по случай празника на първи май Падна градушка, чинто зърна бѣха голѣми колкото яйце и отъ която бѣха убити 6 деца и ранени нѣколко десетки души. Има счупени стѣкла и повредени витрини. Сжщия денъ се е появилъ ураганъ и въ Гюргево, но въ по-малки размѣри.

презъ последно време не се отбелязва значителни нападения на банди. Сигурно е, че колкото повече се подобрява администрацията въ Добруджа, а отъ друга страна, българскитъ народъ достига до единъ духъ на примирителност, толкова по-скоро ще изчезне и въпросътъ за добруджанскитъ възвѣния.

Досежно Видинскитъ ромъни, г. Билчуреску заявить:

„Не мога да ви дамъ сжщо такива задоволителни сведения, защото тамъ, макаръ че ромънското население е еднородно, все пакъ досега не можа да се отвори и заработи нито едно ромънско училище. Това, обаче, не е повлияло върху националнитъ чувства на тѣзи ромъни, които сж съ отлична съзнателност за произхода си. Толкова сж съзнателни и твърди въ своя ромънизъмъ, че тѣзи имъ качества предизвикватъ често раздражението на дружествата за патристическа пропаганда и дори известни избухвания отъ страна на последнитъ.“

Б. Р. Въ идущия брой ние подробно ще разгледаме тия изявления, които ни каратъ да се черпимъ за смѣтка на автора имъ.

Да се обмисля е полезно-а да се действа, безъ много да се мисли, е понѣ, кога необходимо. Г. Л. Б.

Едно пояснение на Изпълнителния комитет

Младешът Иван Георгиев, живущ в София, разпространил едно печатно „Освѣтление по убийството на Ив. Кръстев Кунев“, помѣстено въ в. „Новини“, брой 213 отъ 17 априлъ т. г., въ което чувствително сж засегнати двама отъ членоветъ на Изпълнителния Комитетъ — Вл. Поповъ и Д. Симеоновъ — въ уста на които сж поставени думитъ: „Само с. Завѣтъ съ Ив. Кръстевъ остана, но и съ него скоро ще се справимъ“.

Съ това злоумишлено наклеветяване Ив. Георгиевъ е искалъ да сложи у добруджанци убеждението, че Вл. Поповъ и Д. Симеоновъ, следователно косвено Изпълнителния Комитетъ, иматъ прѣстъ въ убийството на нѣкой си Ив. Кръстевъ Куневъ, който на 2 априлъ т. г. близо до Кеманларъ се е самозастрѣлялъ, когато е билъ обраденъ отъ потеря, пратена отъ властѣта да го залови като беглецъ отъ полицейския участѣкъ.

Наистина дръзко е отъ страна на Ив. Георгиевъ да излиза съ такова едно лекомислено обвинение срещу двама отъ членоветъ на Изпълнителния Комитетъ, които никога не сж казвали такива думи и ако Изпълнителния Комитетъ се счита задълженъ да излѣзе съ едно опровержение, това извършва не за самия Ив. Георгиевъ, който добре знае, че е лансиралъ съ „Освѣтлението“ си една лъжа, нито за ония, които сж го вдъхновили къмъ такава съвсемъ несъвѣстима съ младежкитъ добродетели постъпка, а за широкитъ добруджански маси, които не знайтъ нито кой е Ив. Георгиевъ, нито на кой Господъ се кланя той.

Както се казва въ с-мото „Освѣтление“, разпрѣснато въ множество екземпляри отъ Ив. Георгиевъ, самоубийцѣтъ се Ив. Кръстевъ Куневъ не е добруджанецъ, нѣмавъ качеството на бѣжнецъ, формално не е влизалъ въ редоветъ на Добруджанската организация, обаче фактически билъ въ първѣтъ ѝ редове: — той станалъ трѣбачъ за организирането на добруджанската младежъ.

Добре е направилъ Ив. Георгиевъ, че ни е далъ тия сведения, защото нито познавахме самоубийцѣтъ, нито бѣхме у-

вали нѣщо за него. Едва сега ние узнаваме, че покойникѣтъ е ималъ много рѣти работа съ полицията и то не като деецъ въ „младежкия добруджански сюзъ“, въ който едва отъ известно време и за изгода се е билъ наредилъ въ „първата редица“ по силата на сжщитъ неясни обстоятелства, по които и Ив. Георгиевъ е отишѣлъ толкозъ напредъ, че отъ скромненъ занаятчия е станалъ редакторъ на вестникъ „Добруджанско знаме“ и главенъ „деятель“ въ младежкия добруджански сюзъ.

Несъмнѣно Ив. Георгиевъ и вдѣхновителитъ му сж използвали стѣлкновенията между властѣта и нѣкои лѣждобруджански дейци отъ рода на Ив. Кръстевъ Куневъ, за да се нахвърлятъ злобно върху Изпълнителния Комитетъ, къмъ когото, естествено, тѣ не питатъ обичъ, защото той е противъ единъ „добруджански младежки сюзъ“ отъ рода на този, който се вдъхновява отъ Ив. Георгиевци и отъ тѣхнитъ „младежки групи“ и „представителства“ задъ граница.

Не само тази е причината, по която Ив. Георгиевци сж длѣжни да подриватъ авторитета на Изпълнителния Комитетъ, и на цѣлата Добруджанска организация. Изпълнителния Комитетъ, обаче, не намира за удобно за сега да изнесе тѣзи причини, макаръ дързостѣта на Ив. Георгиевци да го предизвикватъ къмъ това. Изпълнителния Комитетъ предпочита да мълчи, но да работи съ удвоена енергия и то толкова по-усѣрдно, колкото повече е шиканиранъ и клеветенъ отъ личности, „освѣтленчѣта“ на които не трѣбва никого да безпокоятъ. Изпълнителния Комитетъ е длѣженъ да порицае подобна противоуставна и противоорганизационна деятельность отъ страна на Ив. Георгиевъ и заедно съ това — и на всички, които се солидаризиратъ съ него, като намира за необходимо да се приложатъ къмъ тѣхъ респективнитъ наказателни постановления по Устава.

Председателъ: **Х. Стефановъ**

За секретаръ: **Анг. Стояновъ**

гр. София,
1 мартъ 1928 г.

СВЕТЛОТАТСТВО

На Великденъ българската църква въ с. Шабла, балчишко, била препълнена съ богомолци българи. Служели двама свещеници. Но когато българскиятъ свещеникъ започналъ да чете на славянски, цинцаринѣтъ Г. Н. Нула, съ вулгарни изрази му забранилъ да чете по славянски. Тази постѣпка на този антихристъ възмутила всички богомолци. Благодарение на присѣтствающия шефъ на секцията г. Попа били избѣгнати инцидентитъ. Той повикалъ на страна цинцарския поетъ и го замолилъ да повлѣче на своитъ снародници, за да не оскверняватъ цър-

ковната служба въ такъвъ тържественъ день, като изрично имъ напомнилъ, че ако случатъ се повторитъ, ще вземе мѣркитъ, които законитъ му повеляватъ.

Този случай е типиченъ за морала на цинцаритъ. За тѣхъ нѣма нищо свято на този свѣтъ.

Нима всички цинцари сж нули, като този антихристъ Г. Н. Нула?

Единъ глѣганъ застаналъ до едно дърво и си острилъ зѣбитъ. Лисицата го запитала защо ги остри, когато нѣмало сега за него ни каква опасностъ. „Защото, ако ме изненада нѣкоя опасностъ, тогава ще ще гласамъ да си остри зѣбитъ, а ще се браня съ тѣхъ“.

ПОДЛИСТНИКЪ ПО ЖИЦАТА

Още докато го бранѣше отъ кучетата, Петъръ Моканина разбра, че тоя непознатъ селянинъ не се е отбилъ при него току-тъй, а го гони нѣкаква беда. Затуй той се и ядоса на кучетата, нахока ги и пакъ погледна селянина: по червения епекъ се познаваше, че е отъ торлацитъ, откъмъ Дели-Ормана. Високъ, едъръ човѣкъ бѣше; но че е сиромашъ и като чели сиромашъ се е родилъ, — и това си личеше: ризата му бѣше само кръпки, едро и неумѣло шити, поясетъ му орфантъ, потуритъ — сжщо. Бѣше босъ. Инакъ, да го гледашъ — човѣкъ планина, но Моканина набързо го претегли въ ума си и реши, че е отъ ония меки, отпуснати хора, за които се казва, че и на мравята пѣтъ струватъ.

Селянинѣтъ поздравѣ, измѣнка нѣщо като „какъ сте, добре ли сте“, но явно бѣше, че мисли за друго и друга грижа има въ очитъ му. И, като погледна нѣкъде напредъ и посочи съ рѣкъ, той попита, не е ли на тая страна селото Манджилари и колко пѣтъ трѣбаа да има дотамъ. Моканина му разправи и едвѣмъ сега забѣлаже, че на шосето бѣше се спрѣла една каруца съ единъ конь. Тая каруца селянинѣтъ бѣше оставилъ, за да дойде при него. Вжтре седѣше жена,

мушнала рѣже въ пазитъ си, превита; рѣченика ѝ не бѣше забрѣденъ, а съ отпуснати настранѣ краища, за да ѝ е леко. Че бѣше горещо — горещо бѣше, но Моканина знаеше, че когато женитъ отпуснатъ тѣй рѣченика си, мѣчи ги не толкозъ жегата, колкото нѣщо друго. Отзадъ въ каруцата, завила донѣкъде съ черга, сложила глава на черни селски възглавници, лежеше друга жена, по-малка, навѣрно момиче. Тя гледаше настранѣ и лицето ѝ не се виждаше.

— Ти май болно имашъ — каза Моканина.

— Имашъ. Една момичка имамъ болно. Селянинѣтъ погледна къмъ овцѣтъ, заплѣдени на поляната, задържа очитъ си надъ тѣхъ, но не ги виждаше, а погледѣтъ му, пѣленъ съ грижа, тѣй си и блуждаеше.

— Бе тѣ наша каквато е — рече той — остави я!

— Не си тѣдѣвашъ ти, отде си? — попита го Моканина.

— Отъ Кичукъ-Ахмедъ, Надежда му думатъ сега, при Канарата. Дохадѣлъ съмъ тѣдѣва. Лѣзъ ходя изъ селата, продавамъ хума — хубава хума излиза въ наше село. Хубава е, купуватъ я женитъ. Когато слѣзѣ надолу къмъ морето, купувамъ пѣкъ

Селско гробище

Изъ „Добруджански вечери“

На нивитъ въ простора озаренъ,
де острова червей се отъ брѣзѣтъ,
отъ грижи клетникѣтъ освободенъ
посрѣщатъ съ тѣха музика шурнитъ.

Самотно гробище — до кръста Кръсть...
Другари до другари сж заспали.
Почиватъ труженици въ родна прѣстъ —
приживе миръ и радостъ не познали.

Почиватъ тѣ забравени, незнайни,
но вътърѣтъ, когато разбулѣс
ливадитъ и нивитъ безкрайни,

полето, оросено съ кървавъ потъ,
съ въздишки само скръбни, тихо пѣе
посмата на тѣхния животъ.

Ник. Вас. Ракитинъ

Треската на Ромъния

Отканъ Мусолини заговори за ревизия на Трианонския договоръ, температурата на Ромъния бърже се покачва и зѣбитъ ѝ неспирно тракатъ като на трескавъ човѣкъ. Подъ заглавието „Е ли Италия за едно ромъно-маджарско споразумение“, в. „Лупта“ пише уводна статия, въ която, следъ като се иронизира едно посрѣдничество отъ страна на Италия за едно ромъно-маджарско приятелство, се казва:

„Г. Мусолини има въ края на м. февруарий единъ разговоръ съ ромънския министъръ на външнитъ работи г. Титулеску, който бѣ много ясенъ и искренъ. Така че г. Мусолини можеше да знае, следователно, какъвъ е пѣтътъ, по който може а се премахнатъ ромъно-маджарскитъ разногласия. Въ никой случай и подъ никаква форма този пѣтъ не може да бѣде пѣтътъ на насѣкванията противъ Трианонския договоръ, който интересува основателно и еднакво тритъ държави, съюзени въ Малкото Съглашение. До когато г. Мусолини върви по този пѣтъ, да се говори за желанието на Италия да създаде едно ромъно-маджарско разбирателство, е все едно да се пуска една интрига, която не ще хване мѣсто срѣдъ Малкото Съглашение“.

Б. Р. Види се много ще да е келева главата на Ромъния, щомъ толкозъ много се страхува да ѝ повдигне Мусолини капка...

Безъ послѣствие

Добруджанецѣтъ Борисъ Стефановъ, както е известно на читателитъ, бѣ осѣденъ отъ Букурещкия воененъ сѣдъ на 8 години затворъ за противодържавническа дейностъ.

Неговата молба за помилване е била оставена безъ послѣствие отъ военния ревизионенъ сѣдъ.

за насамъ кое риба, кое грозде, кое какъ се случи. Сполай на Бога — прехранваме се. Само да не бѣше ни се случила тая беда...

Той седна на земята, извади кожена кесия съ тютюнъ и започна да си прави цигара. Моканина седна до него и видѣ какъ дебелитъ му мазолести прѣти треперѣха, като сиваха цигарата.

— Не ни трагѣ децата — започна той. — Измрѣха ни двестри още малки. Ей-туй ни остана само (той погледна къмъ каруцата). Гледали сме го като очитъ си. Отъ устата си съмъ отѣлялъ, да му купя нѣщо, да му направя дреха, та да не му е мѣчно капо гледа другитъ. Нейсе, даде Господъ запатихме го досега. А, отъ нѣкое време — зачѣма. Нѣма нищо, а вѣкне. Слушамъ, думала на майка си — мѣчно ѝ било, че дружитъ ѝ се изпоженили, а тѣ още стояла. „Що се кахъришъ, бе чедо, думамъ ѝ азъ, и твоя късметъ ще излѣзе. Що гледашъ другитъ? — богати сж. Сегашнитъ ергени тѣй сж — богати жени търсатъ. И ти ще се оженишъ, гледай си работата, не си престарѣла“.

— На колко е години?

— Кѣто двайсетъ. Сега на Богородица ще стори двайсетъ.

— Е, че млодо е момичето.

— Млодо, ами.

Селянинѣтъ замѣлча и пакъ загледа овцѣтъ, безъ да ги вижда. Нѣкъде на-

Ужасъ и безумие!...

Ромънскитъ власти въ Добруджа отново сж разтреперени — тѣ видѣли нѣколко въоръжени хора около Кайнарджитъ, които, разбира се не сж друго освенъ комити.

Вестникѣтъ пишатъ:

„Добруджа Жуна“. „Пегима комитаджии, въоръжени съ карабини и бомби, сж се приближили презъ нощѣта на 28 априлъ до с. Голѣма-Кайнарджа. Единъ отъ тѣхъ, отивайки въ къщата си, е билъ заловенъ и арестуванъ отъ жандармитъ. Останалитъ четирима сж отишли въ Малка-Кайнарджа и като сж усѣтили, че сж преследвани, отеглили се въ неизвестна досега посока. Презъ това време сж били образувани множество потери, които сж били изпратени въ разни посоки за преследване на бандитъ. Арестувани сж били много укриватели на комитаджинѣтъ.“

„Универсулъ“. „Единъ отъ комитаджинѣтъ, които извършиха нападение на нашата територия, бѣ арестуванъ въ Голѣма-Кайнарджа, дуросторски окръгъ. По тоя случай се откриха 19 укриватели и съучастници на комитаджинѣтъ, както и единъ голѣмъ складъ отъ оръжия и бомби, които бѣха конфискувани. Комитаджията Радю Георгиевъ е изправенъ съ съучастникѣтъ си предъ военния сѣдъ на IV-та дивизия въ Кюстенджа. Сѣдѣтъ се е произнесълъ за некомпетентенъ и е изпратилъ дѣлото на апелативния сѣдъ, който отъ своя страна пѣкъ е изпратилъ обвиняемия на силестренския сѣдебенъ следователъ за попѣтване на следствието“.

Лѣвѣтъ и магарето отишли на ловъ. Следъ като уловили разни животни, лѣвѣтъ разабѣлилъ всичкото на три. „Вземамъ първия дѣлъ, защото съмъ царъ, вториятъ, защото ми се пада отъ останалитъ два, а третиятъ дѣлъ ще ти причина голѣма беда, ако не се махнешъ отъ тука“.

близо срѣдъ жегата лишѣше жѣтааръ. — Това лѣто ми се замоли да съмъ я пуснѣлъ да иде да жѣне. Сиромаси сме, нуждаемъ се, ама като я глѣдахъ такава слабица, болнава, не ми се пушдаше. — Моля ти се, тейко, пусни ме, и азъ искамъ да иде съ мочичетата. — Хубаво, като е тѣй, пуснахъ я. Сега какво е станало, не бѣхъ тамъ, не знамъ. Въ кѣра лѣгахъ, въ кѣра ставахъ. Зная го тѣй, както ми го разправи тѣ. Веднѣжка жѣнали цѣлъ день, вечерѣта яли, после пѣли момичетата, смѣли се. Легнали си. Момка — тѣй се казва мойто момиче — си легнала и тѣ. „Легнахъ си, кай, тейко, междо спонитъ, подъ единъ кръстчецъ, легнахъ си на завѣтъ, да не ми духа, и се завихъ. И съмъ заспала. По едно време усѣтихъ, кай, нѣщо тѣжко, нѣщо студено, ей тукъ на гърдитъ си. Като отворихъ очитъ си: зѣмѣ!“

— Брей!

— Ами, зѣмѣ. Навила се и легнала на гърдитъ ѝ. Извикала, па съ всичкия си страхъ я сграбчва и я захвърля!

— Захвърля я! По жѣтва става туй. Чуващъ съмъ зѣмѣ е влизала и въ устата на нѣкоя жена. Ама да я ухапала, не я е ухапала, нали?

— Не, не е. На гърдитъ ѝ легнала, зема ѝ я и хвърля тѣй ми разправи. Сънъ ли е било, истина ли е било — не знамъ. Отъ тогазъ момичето не го бива. Ей го, изсѣхна като вейка. Гръдѣта го боли.

Какво става въ Ромъния

Направихме достояние на читателите, че национал-царанистката (селската) партия подкачи една ожесточена борба за свалянето на правителството, на чело на което седи шефът на либералната партия — г. Винтила Братияну.

Борбата, както личи от най-новите известия, е борба на живот или смърт.

След като изчерпиха обикновените срѣства, национал-царанистите решиха да свикат своите партизани на митинги, с характера на народни събори. Такива станаха въ Букурещ, Яш, Крайова, Черновиц, Браила — но главно въ Алба Юлия, дето се бѣха събрали около триста хиляди партизани. Оратори на този съборъ сѣ били шефът на царанистите — Юлиу Маниу — и лидерите Михалаке, Вайда Воевотъ, Маджару, Поповичъ и др.

Гласувана е била сѣ подобаващия за случая церемонии една резолюция, главно искане въ която е, разбира се, свалянето на правителството и повикване на власт партията на Маниу, който на всѣка цена трѣбва да бѣде министър-председател. Политиката на правителството — външна и вътрешна — се порицава сѣва ли не като полигика предателска и против народна.

Но съборътъ, по право неговите главатари, не сѣ загубили при съзнанието на духа. Предъ интереситъ на цѣлокупна Ромъния, тѣ не сѣ забравяли да турятъ въ резолюцията си една алинея, сѣ която се апелира къмъ ромънските съюзници и къмъ О. Н. за едно благоприятно разрешение на ромънските въпроси. *Съборътъ заклѣва ромънския народъ да защитава до последна капка кръвъ сегашните граници на Ромъния.*

Лично Юлиу Маниу до този моментъ не е получилъ ауденция, за да връчи тази резолюция на кралското регенство.

Нѣкои известия отъ западни източници гласятъ, че между селските тѣпи и войската е имало стѣлкновения, дори посрѣдъ самия Букурещ. Не искаме да ставаме проводници и на други известия, които се пласиратъ отъ западния печатъ.

Заведущиятъ службата по печата при ромънската легация въ София веднага опроверга тия слухове като „фантастични“. Все пакъ той признава, че ромънските власти сѣ арестували двама журналисти, кореспонденти на чужди телеграфни агенции. Близо е до ума, че арестуването е станало, за да се попрѣчи на тия хора да изпълняватъ дѣла си. Ако не е имало какво да съобщатъ на агенциите си, противно на действителността, нѣмаше зашо да бѣдатъ задържани!

Лондонскиятъ печатъ отдава въ тия събития известна инициатива на изгонения ромънски престолонаследникъ, Каролъ, баща на сегашния седемгодишенъ кралъ, който искалъ да се върне на престола.

Отъ Букурещъ опровергаватъ такава сана версия, като твърдятъ, че Каролъ билъ играчка въ ръцете на известни хора, като искатъ, вѣроятно, да лансиратъ лордъ Ротърмиръ, а не е чудно — и самия Мусолини.

Онова, което е вънъ отъ всѣко съмнение, то е, че Ромъния се оскѣне единъ день сѣ гражданска война, ако Братияну не си отиде отъ властъ.

„Долу Трианонъ“

Италианците откри о манифестира въ враждебни на Ромъния чувства.

Споредъ френския в. „Пти Паризенъ“, миналата недѣля въ Буда-пеща е имало предъ италианската легация голѣма манифестация противъ Трианонския договоръ (сѣ който на Ромъния се дадохъ голѣми унгарски територии, б. р.). Въ манифестацията сѣ участвували италианскиятъ министъръ и членове на легацията. Едно шествие отъ повече отъ 20,000 души е дефилирало предъ легацията, кждетъ италианскиятъ министъръ графъ Дюргени е държалъ речъ. Говорилъ е следъ това сенаторътъ Джинпо като припомнилъ, че въ сѣция тоя день се празнува годишнината отъ основаването на Римъ. „Увѣренъ съмъ, че и

Унгария на свой редъ ще се възроди — заявилъ представителятъ на италианския парламентъ. За това Унгария трѣбва да бѣде силна и обединена въ една фашия“. Манифестантите сѣ изпълни италианския и унгарския химни, агламирайки и викайки: „Долу Трианонъ!“. Манифестацията се е завършила сѣ факелно шествие.

Б. Р. При такива писания чуждите територии се размърдватъ въ корема на Ромъния и ней започва да ѣ се повдига.

Една сѣрна, като бѣгала отъ ловците, скрила се въ сана Лоза Ловците я отминали малко, а сѣрната помислила, че е спасена вече и започнала да яде листата на лозата. Ловците чули шумолестото на листата, видѣли сѣрната и я убили.

„Гамъ, кай, дето бѣше змѣята, ме боли“.

— Ама работа, ама работа! — чу дѣше се Моканина. Ами сега де го водишъ? На докторъ ли?

— Доктори: колко доктори промѣнихме. Вода го сега азъ. . . хмъ. . . какъ да ти кажа. . . На мене да остане, не вървамъ, ама жени нали сѣ, пѣкъ болна е, чедо е. . .

Гласътъ му трепна и той замълча. Загледа се, затегли безъ нужда ту мустаците си, ту брадата си, небръсната отъ давна, корава, прошарена сѣ цѣли сночета отъ бѣли косми. Нѣмаше нужда да казва нѣкой на Моканина, че всѣки бѣлъ косъмъ бѣше белегъ на една грижа.

— Опази вечеръ — продължи сѣ ляннитъ — додохъ си нашенци отъ скеля. Продумали каквото продумали — знамъ ли? Охотни хора, може и шега да си биятъ. Пѣкъ дотърчава тогазъ у насъ Стоеница, кумица ни е, една устата, една многознайница. — Гунчо, вика още отъ вратата — късметъ си ималъ, късметъ имала и Нонка. Хайде, дано е на хайръ. — Какво има? — думамъ. — Дошли си отъ скеля Никола и Пеню, Сидеровитъ, тѣ казватъ, че въ Манджилари се явила. . . явила се една бѣла ластовичка! Досущъ бѣла, като снѣгъ. — Е? — Ти, кай, знаешъ ли що е бѣла ластовичка? Тя, кай, на сто години я се появи веднѣжъ, я не, ама който я види, отъ каквато и болестъ да е боленъ, оздравя!

Гунчо, кай, да вървишъ, хичъ да не стоишъ. Заведи Нонка. Ехъ, може ли — заплака момичето, залови се майка му. И на, додохме.

— Ама истина ли е! — извика Моканина. — Кжде била тѣзъ ластовичка?

— Нали ти казахъ, тукъ сѣ явила, въ Манджилари.

— Бѣла?

— Досущъ бѣла.

Както бѣше очуденъ, Моканина се озърна и погледна къмъ шосето: всѣки день запладняваше стадото все на тѣя полана, но каточе едвамъ сега забеляза колко много ластовички бѣха накацали по телеграфната жица. Пѣкъ и не бѣше чудно: приближаваше Преображение Господне и по това време ластовичките и щъркелите се събираха, да си ходятъ. Толкозъ много бѣха ластовичките и тѣй нагъсто една до друга бѣха накацали, че жицата бѣше увиснала и натекала като бросница. Много, но все черни.

— Та затуй съмъ дошелъ — каза по-сѣмло и сѣ облекчение селянинътъ: — рекохъ да те попитамъ, може да си я виждалъ, може да си чувалъ. . .

— Не съмъ, братко, не съмъ. Бѣла ластовичка? Нито съмъ чувалъ, нито съмъ виждалъ.

Но веднага Моканина се досѣти, че може сѣвсемъ да отчая тия хора и каза:

— Пѣкъ може да има. Може. Бѣлъ биволъ, бѣла мишка и бѣла врана — има.

„Номити“

Ромънските вестници отбелязаха че една „чета“ отъ 5 души искала да нападне с. Голѣма-Кайнарджо, силистренско, но не могла да стори това и затова се върнала презъ границата!

Веднага жандармерията арестувала много ятаци на комитите.

Ето, това е истината. Арестувани сѣ стотици невинни селяни, които сѣ укривали *петъ души* комити! Като че ли петъ души не могатъ да бѣдатъ укрити отъ единъ, двама или петима селяни, а отъ *стотици*!

Тази работа е толкова ясна, че може да размѣе всѣкиго, ако не бѣше и толкозъ печална.

Този маниеръ на ромъните отдавна ни е познатъ. По сѣщия начинъ тѣ създадохъ десетки афери, които донесоха търсенитъ резултати: — ограбването на хиляди хора до стотинка чрезъ подхвърлянето имъ отъ рѣка на рѣка, и прогонването изъ горите и оттамъ задъ граници на най-будните български селяни.

Трѣбва да разберемъ единъжъ за винаги, че Ромъния е решила да обезбългари Добруджа. „Комитаджийството“ за нея е най-доброто срѣдство за това.

Стрелба на месо

Въкъ „Диминяца“ ни предава следната кървава история:

Въ селото Тжлѣбещи, Илфовски окръгъ, станаха кървави инциденти между жителите на селото *Германещи* и жандармите. Селяните отъ това село били оземлени преди две години сѣ 75 хектара отъ държавната земя. Обаче миналата година аграрниятъ комитетъ взелъ тѣзи земя обратно, следъ като селяните я били вече обработили и я дѣл на селяните отъ *с. Добросеши*, понеже се доказало, че първите иматъ достатъчно земя. Селяните отъ Германещи дошли въ голѣмъ брой, за да попрѣчатъ на изпълнението на новото решение. Но на самото мѣсто била доведена и жандармерия подъ командата на поручикъ Карпъ. Тѣй като селяните отъ Германещи не се подчинили на заповѣдта да се оттеглятъ, поручикътъ заповѣдалъ на жандармите да стрелятъ. Имало 4 убити и 4 ранени. Другите селяни сѣ се разпрѣстнали ужасени.

Б. Р. Отъ наименованието на селото — *Германещи* — може да се разбере, че жителите му не само не сѣ заслужавали земя, но следвало да бѣдатъ и избити. Поручикъ Карпъ не е можалъ достатъчно добре да научи отъ събрата си капитанъ Попеску, кървавиятъ герой на Старо село, какъ трѣбва да се стреля по селяните, че повече хора да падатъ убити изеднѣжъ. . .

Може да има и бѣла ластовичка. Пѣкъ и трѣбва да има, щомъ се е чуло. . .

— Кой знай? — въздъхна селянинътъ. — На мене да остане, не вървамъ, ама жени нали сѣ. . .

Той стана да си ходи. Трогнатъ, Моканина сѣщо стана да го изпроводи и да види момичето. Като стигнаха до шосето, майката — жѣлта и сломена отъ тѣгло жена — още отдалечъ загледа мѣжа си, каточе искаше по лицето му да познае какво е научилъ. Момичето, още стоеше обърнато настрана и гледаше ластовичките по жицата.

— Човѣкътъ каза, че селото било близо — каза селянинътъ.

Като чу гласа му, момичето се обърна. Слабо бѣше, изподъ завивката едва личеше снагата му, стопена отъ болестъта, лицето му бѣше като восѣкъ, но очите му бѣха още свѣтли, още млади и усмихнати. То гледаше ту баща си, ту Моканина.

— Нонке, тозъ чилѣкъ виждалъ ластовичката — каза селянинътъ и погледна Моканина. — Ей въ онуй село била, е! Хайде дано я видимъ и ние!

— Ще я видимъ ли, чичо? — продума момичето и ясниѣ му очи свѣтнаха. Нѣщо се повдигна въ гърдите на Моканина, задуши го, очите му се припрежиха.

— Ще я видите, чедо, ще я видите — високо заговори той. Азъ я видѣхъ,

Писмо до приятеля

Чрезъ в-къ „Добруджа“ за Добруджа

И в-къ „Добруджа“ има свои нужди. Ти ми говоришъ за своите и забравяшъ общите — нуждите на движението и на неговия духовенъ вождъ, в-къ „Добруджа“.

Твоите нужди, братко мой, ме каратъ да се усмихвамъ — толкова тѣ сѣ дребни и дребнави предъ голѣмите нужди на Добруджа. И на първо мѣсто разбира се — предъ нуждите на в-къ „Добруджа“, хамбарътъ на нашата насѣлна духовна храна. Не говоря за редакторитъ ѣ: тѣ сѣ доброволци отъ старата школа.

Пиша ти всичко това, защото всѣки отъ насъ гледа най-напредъ да удовлетвори своите нужди и забравя, че и движението има свои повелителни трѣбвания.

Кога ще узрѣемъ за мисълта, че личното благосъстояние е нищо предъ общото?

За да се гарантира съществуването на в-къ „Добруджа“ трѣбва да се удовлетворяватъ на всѣка цена неговите нужди. Администрацията е взела грижа за това. Но колата на вестника е много тежка. Въ нея сѣ въпрегнали нѣколко доброволци. Ще трѣбва всички да ги родпомогнемъ, кой както може.

Доброволцитъ трѣбва да се увеличатъ. Стани и ти такъвъ. Ще ти се изпрати карнетъ. И знаешъ ли какво трѣбва да правишъ?

Ще срещнешъ петъ, десетъ добруджанци, ще имъ отрежешъ по една квитанция и ще имъ *вземешъ* паритъ. Разбра ли?

Стига сѣ чели даромъ! Не само да искатъ вестникъ, а да дадатъ за него. Даденого за в. „Добруджа“ е дадено за Добруджа, на работа, мой приятелю!

Розмаренъ

Съобщение

Изпълнителниятъ комитетъ, въ заседанието си на 7 т. м., е решилъ да бѣдатъ спогодѣни дружествата въ градовете Русе, Шуменъ, Разградъ, Провадия, Варна, Нови Пазаръ и селата въ тѣхните околии, дето да бѣдатъ уредени бесѣди върху Добруджа.

Упоменатите градове и районите имъ ще бѣдатъ спогодѣни, както следва: Русе, Балбунаръ и околията имъ — отъ г. Вл. Поповъ.

Провадия, Нови Пазаръ и околията имъ отъ г. А. Симеоновъ.

Разградъ, Кеманларъ и околията имъ — отъ Анг. Стояновъ.

Отъ редакцията на в. „Добруджа“ г. А. Айдемирски ще посети дружествата въ Варна и околията.

Дружествата съвременно ще бѣдатъ уведомени за пристигането.

ще я видите и вие. Азъ сѣ очите си я видѣхъ, бѣла такава, бѣла. . . Ще я видишъ и ти. Да даде Господъ да я видишъ, чедо, да оздравѣешъ. . . я, млада си. . . Ще я видишъ, азъ ти казвамъ, че ще я видишъ. . . и ще оздравѣешъ, чедо, не бой се. . .

Майката стисна очи и заплака. Високиятъ, едъръ селянинъ се закахля, хвана коня за юздитъ и го поведе.

— Хайде сѣ здраве! — викаше следъ тѣхъ Моканина. — Близо е селото. Все по тѣя, все по тѣя!

Той дълго стоя на шосето и гледа подиръ каруцата. Гледаше майката сѣ черния ѣ чумберъ, момичето легнало до нея, високия селянинъ, който крачеше прегърбенъ и водѣше малкото конче, а надъ тѣхъ, между всѣки два телеграфни стѣлба ластовичките се разхвърчаваха, после пакъ се връщаха и кацеха на жицата.

Замисленъ, Моканина се върна при овцете си и се залови отново за царулитъ, които правѣше отъ нещавена конска кожа. „Бѣла ластовичка“ — мислеше си той. — Име ли я я! Но нѣщо го подпираше въ гърдите, мѣчеше го. И, като пусна шилото и погледна къмъ небето, той извика:

— Боже, колко мѣжа има по тѣя свѣтъ, Боже!

И пакъ се загледа подиръ каруцата.

Йорданъ Йовковъ

Срѣдъ добруджанци

Впечатления и бележки

Въ първите дни на м. април бяхъ въ Варна. Срешихахъ се съ много добруджанци и съ настоятелството на мѣстното просвѣтно благотворително д-во „Добруджа“. Отъ размишления мисли съ членовете на настоятелството и съ отделни добруджански дейци останахъ съ убеждението, че добруджанецътъ въ Варна е бодъръ, съ трезвенъ умъ и съ възвишено чувство. Творецътъ на благосъстоянието въ златна Добруджа и тукъ се проявява съ сжщата енергия, похватъ и опитност. Мнозина интелигентни и енергични добруджанци сж заели съ достойнство видни обществени служби и съ присжщата имъ предприемчивост сж впрегнали силитъ си въ услуга на гр. Варна и на свѣтитъ сънародници-бѣжанци.

Идеята да се съобие добруджанското д-во въ Варна се мѣсто, гдето ще построи здание-паметникъ на добруджанската организация, както и посмъртната каса, която дружеството организува за членовете си, говорятъ ясно за предприемчивия духъ и за практичеститъ насоки въ дейността на организацията ни.

Съ такава творческа дейностъ варненци ще могатъ въ близко време да привлечатъ въ редоветъ на дружеството си всички бѣжанци-добруджанци, живущи въ Варна. Като се приобщатъ по този начинъ всички бѣжанци въ дружеството, ще бждатъ въ скоро време превзѣпитани и ще се подготвятъ за една по-интензивна организационна дейностъ, която ще допринесе твърде много за реализирането на целитъ и задачитъ, легнали въ устава на организацията ни.

Варненци проявяватъ и друга похвална дейностъ. Дейни членове на настоятелството имъ обикалятъ селата на Варненска околия, дето има добруджански бѣжанци и правятъ възможното за тяхното влизане въ редоветъ на организацията: оземляването на бѣжанцитъ-добруджанци, изостанали назадъ въ тая околия досега, влиза напоследъкъ въ нова фаза, благоприятна за оземляването на добруджанци още презъ тази пролѣтъ.

Това обстоятелство ще внесе едно успокояване въ редоветъ на всички добруджанци въ Варненска околия. И, предавайки се сега на мирна стопанска дейностъ, тѣ ще бждатъ стечелени още повече за организацията и за нейнитъ по-нататъшни цели и задачи.

Изобщо, варненскитъ добруджанци сж здравъ елементъ, годенъ да се справи съ трудноститъ на бѣжанеца и да внесе смисълъ и здравъ разумъ въ живота на организацията ни.

На връщане отъ Варна се отбихъ въ Провадия, дето, макаръ че престояхъ една вечеръ, имахъ случай да се срещна съ първитъ хора на организацията.

И тукъ духътъ на добруджанеца е повишенъ, въпрѣки че броятъ имъ не е голѣмъ. Имахъ силно желание да отида и се поклоня предъ гроба на покойния нашъ другаръ К. Спатаровъ, дългогодишенъ председателъ на Провадийското ни д-во, постояненъ членъ на Висшия добруджански съветъ, най-ревностенъ служител на добруджанската наука и неземимъ любящъ синъ на сжжа Добруджа. Той и служеше съ младенчески жаръ, идеализъмъ и безкористие, които трогватъ до умиление. Ще ме извини духътъ на незабравимия Спатаровъ, че не можахъ да изпълня това си желание по независими отъ мене причини.

Спатаровъ живѣе и умрѣ за Добруджа. Той не можеше да понесе безпринципнитъ борби, сѣмби и недоразумения въ редоветъ на организацията ни. Това го сломяваше извънредно много. Това ускори и смъртта му.

Примѣрната и добросъвестна борба на Спатарова трѣбва да служи на всѣки добруджанецъ за назидание и образецъ. Провадийскитъ добруджанци, пъкъ и цялата добруджанска емиграция — сж му признателни за това. Духътъ на Спатаровъ действително витае надъ провадийското дружество.

И следъ неговата смъртъ то продължава да се радва на едно истинско счепление и единдушие и минава за едно отъ изправнитъ д-ва. Адвокати, лѣкари, чиновници, занаятчи, търговци, земледѣлци и работници — всички работатъ за дружно въ дружеството и всѣкога сж наедно.

Добруджанци въ Провадия се ползватъ съ добро име и съ голѣмо уважение между мѣстнитъ граждани. Бившиятъ и сегашенъ секретаръ на д-вото правятъ впечатление на хора, които живѣятъ искрено съ интереситъ и съ целитъ на организацията и на емиграцията. Съ достоинство тѣ сж заслужили доверието на членоветъ на д-вото.

Оземляването на бѣжанцитъ добруджанци въ града и въ околната му е закѣснѣло и се извършва съ мудността. Мѣстнитъ голѣмци, поради свои сѣмбти и интереси не само, че не го улесняватъ, но и му прѣчатъ. Дългъ е на мѣстното д-во да изнесе добре прѣвѣрени всички фразантни случаи въ това отношение и да ги изпрати на ИК за по-нататъшната негова разпоредба.

Случаятъ съ настаняването и оземляването на добруджанеца въ едно турско село, земята на когото въ последствие се отнема и се дава за фондъ на турското училище въ сжщото село — е твърде интересенъ и заслужава да се изнесе съ нужната сериозност и обективност.

(Следва) Хар. Стефановъ

Ромѣния мрази Мусолини

Ромѣнитъ ще прѣследватъ Мусолини до девета рода, задето държи страната на живущитъ въ Ромѣния унгарци. Мусолини навѣрно е забравилъ реченото въ полза на унгарцитъ, на власитъ още го навиватъ на прѣстъ.

„Адеварулъ“ пише: „Ние не можемъ да забравимъ моралната услуга, която г. Мусолини направи на страната ни съ ратифицирането присѣдиняването на Бессарабия. Но който действувалъ или поддържа акцията за ревизирането на Трианонския договоръ, той е врагъ на мира въ Срѣдна Европа и не е приятелъ на Ромѣния. Намѣсата на Мусолини въ кампанията на лордъ Ротъмиръ създаде атмосфера на несигурност около Трианонския договоръ и вследствие на това и около солидността на западнитъ ни граници. Обяснимо е съ това и броженето срѣдъ малцинствата въ Ардалъ. Нещастни послѣдствия за всѣка страна, която още не е успѣла да изпѣкува ранитъ си получени презъ войната! При подобни обстоятелства г. Мусолини е откритъ врагъ на нашата страна, потѣпвайки най-жизнени ромѣнски интереси. Г. Мусолини е най-ожесточениятъ врагъ на Малкото Съглашение, политическа формация, създадена за да гарантира границитъ на държавитъ — наследници, възпирайки известнитъ националистически стремежи на унгарцитъ.

Ето причинитъ, по които ние отдавна усвоихме едно поведение противъ римския диктаторъ. Не сме противъ Италия, не сме противъ италианския народъ, съ когото ни свързватъ освенъ расовото и кръвно родство

До кога?

Окржжитъ управители въ Добруджа бѣха взели мѣрки за прекратяване на ангарията (може би разпорежданията сж били дадени за форма).

Обаче селскитъ кметове и по-дребнитъ отъ окржжитъ управители дернбен, си я каратъ по крива пътека.

Преди нѣколко дни, група селяни отъ Чирлиж-гьолъ, добришко, били заставени насила отъ селския кметъ Георги Ахля да изкаратъ три каруци ангария, за да носятъ пѣзва за Балчикъ. Хорицата откарвали пѣзватъ въ Балчикъ и въмѣсто да бждатъ освободени, заставени били да отидатъ въ Добричъ, дето натоварили по 15 чували брашно за войницитъ въ сжщото село. Въ града Добричъ тѣ седѣли нѣколко дни съ гладни коне и чакали разпоредба за това-рене.

Конетъ на нещастнитъ българи отъ умора и гладъ се разкапали.

Знаемъ ги ние разнитъ заповѣди, съ които се „подобрява“ положението на българитъ въ Добруджа!

Съ тѣхъ на заявка се казва „бѣгай“, а на хрътката — „дрѣжъ“.

.....

и симпатии отъ друго естество — но сме противъ ония, които завзеха ръководството на Италия и водятъ днешната политика въ Срѣдна Европа“.

— Не дай боже Мусолини да каже нѣщо въ полза на добруджанци!

Отбележете си!

По решението на Изпълнителния Комитетъ всички Просвѣтно-благотворителни д-ва „Добруджа“ и частни лица за-напредъ трѣбва да изпращатъ **направо въ редакцията на вестника** всички суми, произхождащи отъ абонаменти, отъ ржчна продажба на вестника, отъ подписки, дарения и други подобни. Направо до редакцията тѣ трѣбва да изпращатъ и писмата си, относящи се до смѣткитъ имъ съ вестника.

Адресъ: Редакция на в. „Добруджа“, София, Клементина, 13.

Единъ британски конгресъ

Съюзътъ на бѣжанцитъ отъ западнитъ покрайнини въ III си редовенъ конгресъ е гласувалъ следнитъ резолюции:

1. По общото положение на заробенитъ български краища отъ С. Х. С. се казва, че унищожителниятъ сърбизаторски тероръ, политическото безправие и икономическиятъ гнетъ продължаватъ. Конгресътъ иска приложението на клаузитъ за покровителството на малцинствата, като заявява, че възвръщането на отнетитъ български покрайнини на България е належащо, въ името на мира и добритъ сѣседски отношения.

2. До Обществото на народитъ е изпратена изчерпателна резолюция-протестъ въ духа на цитиранитъ по-горе положения.

3. По бѣжанския въпросъ конгресътъ сжщо е гласувалъ специална резолюция, съ която се заклеймяватъ остро известнитъ поряци въ Дирекцията на бѣжанцитъ: мудността, бюрократичния и характеръ и т. н.

4. Съ резолюцията по печата се даватъ директиви на в-къ „Западно ехо“.

5. Гласувана е интересна резолюция и за общественото мнение въ България, съ която конгресътъ изказва своята благодарностъ къмъ всички, които сж работили въ защита на поробенитъ западни покрайнини. Въ заключение се апелира къмъ всички отговорни фактори въ страната да иматъ присърдце свободата и интереситъ на българскитъ западни покрайнини.

6. Въ резолюцията за младежкото движение се адирира починътъ за организирането на младежката отъ западнитъ покрайнини.

Хроника

Скрѣбна вестъ. Почина скоропостижно въ София на 4 този месецъ запасниятъ генералъ-лейтенантъ **Вичо Диковъ**, родомъ отъ гр. Тулча, 66 годишенъ.

Да си вземемъ бележка. Въ разни времена редакцията е изпратила до дружествата и до частни лица кочани за събиране абонаменти. Умоляватъ се и единитъ и другитъ веднага да ги върнатъ въ редакцията („Клементина“ 13), наедно съ събранитъ суми, като въ самитъ кочани отбележатъ за кое време се отнасятъ абонаментитъ. На ония, които не сторятъ това, ще имъ бждатъ посочени имената въ вестника. Редакцията приготвява нови кочани, които наскоро ще бждатъ разпратени.

Зе сведение. Всички софийски абонати ще бждатъ сподонени отъ нашитъ инкасатори. Желателно е да не се констатира нито единъ случай на отказване да се плати абонамента.

Ромѣнското правителство е отпуснало 500,000 леи за пострадалитъ отъ земетресението въ България. Сжщото е разрешило да се събиратъ въ цялата страна помощи за сжщата целъ.

Отъ известно време ромѣнскитъ опозиционенъ печатъ води борба за смѣняването на сегашното регенство надъ краля дете, смѣтайки това регентство за незаконно.

Въ цяла Добруджа сж паднали напоителни дъждове. Тѣ сж издавали появилитъ си по ралицата бубулечки, които особено въ Добришкия окръгъ много се бѣха развѣдили.

Въ Добричъ на 3 т. м., силни военни патрули, придружени отъ полнци, трѣгнали изъ града и арестували всички ония, които нѣматъ въ себе си лични карти. По-неже гражданитъ и селянитъ не били свикнали да носятъ съ себе си картитъ си, около 200 души били арестувани. Както стражаритъ, така и войницитъ, обаче сж се отделили на малтретирания, които сж

направили тягостно впечатление на зрителитъ.

Нови колонисти. Въ Добричъ е пристигнала нова група колонисти македонци, които сж изпратени за настаняване въ Балчишко.

Министърътъ на земледѣл-ето и държавнитъ имоти въ Ромѣния, К. Кожетояну, презъ настоящия месецъ щѣлъ да посети центровѣтъ на колонисти въ Силистренския окръгъ.

Любителската театрална трупа при българското общество въ Добричъ ще представи пиесата „Високиятъ смѣхъ“ въ полза на пострадалитъ отъ земетресението въ България.

Битъ е жестоко Димитъръ Господиновъ, жителъ на с. Хамзларъ, добришко, отъ цинцаритъ въ сжщото село Йоница Станчо, Николай Стойка, мюль Капацина и Димитъръ Пяру. Поводъ сж взели отъ това, че нѣколко негови овце влѣзли въ една празна нива, която тепърва щѣла да бжде дадена на цинцаритъ. Стискай зѣби, българино!

Скрѣбъ

Почина на 8 май т. г. въ София **Мария Великова Сладкарова**, 85-годишна, родена въ Силистра.

Покойната, обичана отъ всички софийски добруджанци старица, не се уморяваше да разказва на младитъ за Добруджа — колко хубава е тя и колко заслужава да бжде обичана.

Бедната баба Мария!

Тѣлото ѝ остава тукъ, но духътъ ѝ вѣче тамъ — въ нейната незабравима Добруджа!

Вѣчна ти память, наша добра баба Марийо! Силистренци

Вмѣсто злободневна

Изъ едно писмо отъ Пловдивъ

„Ние нѣма какво много и да се тревожимъ. Свикнали сме си на теглото. Отъ като ни натириха отъ Добруджа, кжде може да има за насъ траенъ домъ? Пакъ само въ Добруджа, нали? И сега, когато съмъ се настанилъ въ единъ старъ вагонъ, който, може би, е ходилъ нѣкога и въ Добруджа, много пакти си казвамъ:

— Да ще да трѣгне тоя старъ вагонъ, та да спре на Добришкия гара! Да скокна тогава отъ него и да затичамъ къмъ моята истинска родна кжца!

Орисия! Както си бѣхме, така сме си и сега! Безъ покривъ и безъ насжции!

Двадесетъ и шестъ семейства, съ около 100 члена, сж нуждающи. Срамъ ме е да упогрѣбя тази дума, но друга по-подходяща за случая нѣма. А пъкъ да апелирамъ къмъ васъ тамъ за помощъ — не мога. Не зная ли, че вашитъ сезиографи всѣки день отбелязватъ гладни, трупове? Но съгласенъ съмъ съ тебе, че въ София имае богати наши хора, единъ само отъ които би могълъ да направи бараки за всички тия 26 добруджански семейства, а другъ да ги изхрани докогато отново си намирятъ работа! Ама загуй сж богати, защото си стискатъ паритъ! А ние — ха абонаментъ, ха членски шюски, ха подписка за погребение, ха подписка за нѣщо-чло на нѣкой сиромаш! А за богатитъ в сѣчко това е излишенъ луксъ, ако и безъ него нашето дѣло да е умрѣло до сега!

До насъ още не сж стигнали новитъ бараки. Ние сме единодушно на мнение да помолимъ да ни се построи една голѣма обща барака, въ която да се настанятъ всички добруджанци. Високо надъ бараката ще поставимъ надписъ:

„Тази смѣшина кжца не е наша. Ние временно я обитаваме, докато ОН освободи нашитъ кжци отъ досаднитъ ни наематели. Тази работа трѣбва да стане до зима, за да не ни заварятъ студовѣтъ въ тая вѣтреница“.

Вижъ и ти ходатайствуй за тази работа!“